ประกาศกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

เรื่อง ข้อกำหนด หลักเกณฑ์ มาตรการการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าชายเลน ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๙

โดยที่มาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘ บัญญัติว่า ในกรณีพื้นที่ป่าชายเลนหรือป่าชายเลนอนุรักษ์ อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ หรือป่าให้บรรดาอำนาจหน้าที่ของอธิบดีกรมป่าไม้ ตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ หรือกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ เป็นอำนาจหน้าที่ของอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เรื่อง พื้นที่เป้าหมายและกรอบมาตรการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้ (ทุกประเภท) ซึ่งป่าชายเลนอยู่ในพื้นที่เป้าหมายกลุ่มที่ ๕ จึงควรมีข้อกำหนด หลักเกณฑ์ มาตรการการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าชายเลน เพื่อแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยและทำกินของประชาชนในพื้นที่ป่าชายเลนให้ถูกต้อง เป็นไปตามข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องและสิทธิของผู้ได้รับจัดสรรที่ดิน เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งและข้อพิพาทในภายหลัง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘ อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จึงวางข้อกำหนด หลักเกณฑ์ มาตรการการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าชายเลน ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ดังนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เรื่อง ข้อกำหนด หลักเกณฑ์ มาตรการการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าชายเลน ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๙”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“ป่าชายเลน” หมายความว่า ป่าชายเลนในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

“โครงการ” หมายความว่า โครงการควบคุม ดูแล บำรุงรักษา ฟื้นฟู และบริหารจัดการที่ดินในพื้นที่ป่าชายเลน

“หลักเกณฑ์” หมายความว่า หลักเกณฑ์ในการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่โครงการ

“ข้อกำหนด มาตรการ” หมายความว่า ข้อกำหนดและมาตรการในการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่โครงการ

“กรม” หมายความว่า กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ที่รับผิดชอบในพื้นที่

“ศูนย์” หมายความว่า ศูนย์บริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลนจังหวัด หรือศูนย์อนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน ที่รับผิดชอบในพื้นที่

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เมืองพัทยา กรุงเทพมหานคร

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

“คณะกรรมการบริหาร” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารจัดการพื้นที่ป่าชายเลนที่มีการครอบครองทำประโยชน์ โดยราษฎรที่คุณสมบัติไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)

“ผู้ใช้ประโยชน์ที่ดิน” หมายความว่า บุคคล นิติบุคคล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและจังหวัด ที่ใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าชายเลน

“ผู้เข้าร่วมโครงการ” หมายความว่า ผู้ได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการ

“สมุดประจำตัว” หมายความว่า สมุดประจำตัวผู้เข้าร่วมโครงการ

“ครัวเรือน” หมายความว่า กลุ่มบุคคลที่อาศัยอยู่ร่วมกันในบ้านหรือที่พักเดียวกันและเป็นหน่วยที่ใช้ในการสำรวจขอบเขตที่ดิน และการออกสมุดประจำตัว

“คำขอ” หมายความว่า คำขอเข้าร่วมโครงการ

ข้อ ๔ กำหนดให้

๔.๑ อธิบดีแต่งตั้ง “คณะกรรมการบริหาร” ประกอบด้วย อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เป็นประธานกรรมการ รองอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ที่กำกับดูแลกองอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน) เป็นรองประธานกรรมการ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจัดการทรัพยากรทางชายฝั่งและป่าชายเลน ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งท้องที่ ผู้อำนวยการกองกฎหมาย ผู้อำนวยการกองอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่ง และผู้อำนวยการกองป้องกัน ปราบปรามและบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครอง เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ให้ผู้อำนวยการกองอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการกองอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน แต่งตั้งข้าราชการของกองอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน จำนวนไม่เกิน ๒ คน เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) พิจารณาแผนการบริหารจัดการและโครงการ เพื่อใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด หลักเกณฑ์ มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

(๒) พิจารณาข้อกำหนด หลักเกณฑ์ มาตรการการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่โครงการ

(๓) ควบคุม กำกับ ติดตามการใช้ประโยชน์ที่ดิน และให้คำแนะนำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่โครงการ เพื่อนำไปสู่การลดขนาดพื้นที่ใช้ประโยชน์

(๔) ในพื้นที่โครงการ ที่หมดความจำเป็นให้จัดทำแผนฟื้นฟูป่าชายเลนเพื่อรักษาสภาพแวดล้อม

(๕) จัดทำแผนรองรับการปรับเปลี่ยนอาชีพของราษฎร รวมถึงแผนการสนับสนุนส่งเสริมอาชีพเกษตรผู้ปลูกสร้างสวนป่าชายเลนเศรษฐกิจ ที่ประสงค์จะดำเนินการในพื้นที่โครงการ

(๖) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

(๗) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๔.๒ อธิบดีแต่งตั้ง “คณะทำงานสำรวจการครอบครองที่ดินระดับพื้นที่” ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งท้องที่ เป็นประธานคณะทำงาน นายอำเภอท้องที่หรือผู้แทน เป็นรองประธานคณะทำงาน ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหรือผู้แทน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นท้องที่ ผู้แทนชุมชนท้องที่ จำนวน ๒ คน เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือผู้แทน กอ.รมน.จังหวัดหรือผู้แทน ผู้อำนวยการสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคท้องที่หรือผู้แทน ประมงจังหวัดหรือผู้แทน เป็นคณะทำงาน ให้ผู้อำนวยการส่วนอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน สำนักงานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งท้องที่ เป็นคณะทำงานและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการศูนย์บริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลนจังหวัด หรือผู้อำนวยการศูนย์อนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนท้องที่ ของสำนักงานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งท้องที่ เป็นคณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) ประชุม ชี้แจงราษฎรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่เป้าหมาย

(๒) ตรวจสอบ กลั่นกรอง ข้อมูลผู้ครอบครอง และขอบเขตการใช้ประโยชน์ในพื้นที่เป้าหมาย เสนอต่อคณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัด เพื่อทราบ และรับข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ

(๓) ประมวลเรื่องในข้อ (๒) และสรุปผลการตรวจสอบ พร้อมความเห็นเสนอต่อคณะกรรมการบริหารให้ความเห็นชอบ

(๔) จัดทำแผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดินรายแปลง และจัดทำขอบเขตแผนผังบริเวณที่ยังคงสภาพเป็นป่าชายเลน

(๕) แต่งตั้งคณะอนุทำงาน เพื่อช่วยปฏิบัติงานได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

(๖) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๕ หลักเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการ ประกอบด้วย

๕.๑ กรณีบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล

(๑) พื้นที่ที่จะจัดให้ผู้ใช้ประโยชน์ที่ดินตามโครงการ ต้องมีการทำประโยชน์ในพื้นที่ ก่อนวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ ต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

(๒) บุคคลสัญชาติไทย

(๓) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ

(๔) ไม่เป็นบุคคลผู้ไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ยินยอมปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของโครงการตามที่ส่วนราชการกำหนดทุกประการ

๕.๒ กรณีหน่วยงานราชการ เช่น กระทรวง ทบวง กรม จังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือส่วนราชการอื่นที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย ต้องยินยอมปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของโครงการตามที่ส่วนราชการกำหนดทุกประการ

ข้อ ๖ ขั้นตอนการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

๖.๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ติดประกาศเชิญชวนผู้เข้าร่วมโครงการในพื้นที่เป้าหมายที่กรมได้ประกาศกำหนด ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน กำนัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการศูนย์ สำนักงาน โดยให้ผู้ใช้ประโยชน์ที่ดินขอเข้าร่วมโครงการ ภายใน ๑๘๐ วัน นับถัดจากวันประกาศเชิญชวนเข้าร่วมโครงการ ตามแบบคำขอเข้าร่วมโครงการท้ายประกาศนี้ พร้อมด้วยหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอ

หากผู้ใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าชายเลน ไม่เข้าร่วมโครงการภายในระยะเวลาที่กำหนดจะถือว่าสละสิทธิ์การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าชายเลน กรมจะดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๖.๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบคำขอตามข้อ ๖.๑ หากเห็นว่าเอกสารหลักฐานครบถ้วนและถูกต้องแล้ว ส่งเรื่องให้คณะทำงานสำรวจการครอบครองที่ดินระดับพื้นที่ ภายใน ๗ วัน นับถัดจากวันที่ได้รับคำขอ

กรณี เอกสารหลักฐานไม่ครบถ้วนและถูกต้อง ให้คืนคำขอ พร้อมแจ้งผู้ใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นหนังสือ เพื่อให้ส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมให้ครบถ้วนและถูกต้อง ภายใน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่ได้รับแจ้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หากเกินระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าคำขอเข้าร่วมโครงการนั้นเป็นอันยกเลิก และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ใช้ประโยชน์ที่ดินทราบ

๖.๓ ให้กรมเป็นเจ้าของโครงการ โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำโครงการให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน นับถัดจากวันสิ้นสุดการประกาศเชิญชวนเข้าร่วมโครงการ หากมีเหตุจำเป็นซึ่งไม่อาจดำเนินการได้ตามกำหนด ให้เสนอขอขยายระยะเวลาไปได้ไม่เกิน ๓๐ วัน โดยแจ้งเหตุผลความจำเป็นในการขยายระยะเวลาเป็นหนังสือให้กรมทราบก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว โดยการจัดทำโครงการมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อประโยชน์ในการควบคุม ดูแล รักษา บำรุง และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคี พร้อมมาตรการในการจัดการ อนุรักษ์ฟื้นฟู

เพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่โครงการ รวมถึงใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม ตลอดจนผู้เข้าร่วมโครงการจะได้รับผลประโยชน์จากการปลูกป่าชายเลน เพื่อประโยชน์จากคาร์บอนเครดิต ตามระเบียบกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งว่าด้วยการแบ่งปันคาร์บอนเครดิตที่ได้จากการปลูกและบำรุงป่าชายเลน สำหรับชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๗ ทั้งนี้ กรมจะพิจารณาอนุมัติผู้เข้าร่วมโครงการตามความเหมาะสม

๖.๔ ให้คณะทำงานสำรวจการครอบครองที่ดินระดับพื้นที่ ประชุมชี้แจงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่โครงการ ภายใน ๓๐ วัน นับถัดจากวันที่ได้รับโครงการ เพื่อตรวจสอบ กลั่นกรองข้อมูลผู้ครอบครอง และขอบเขตการใช้ประโยชน์ในพื้นที่โครงการเสนอต่อคณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัด เพื่อทราบและรับข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แล้วประมวลเรื่องพร้อมความเห็นเสนอต่อคณะกรรมการบริหารให้ความเห็นชอบ

๖.๕ ให้คณะกรรมการบริหารพิจารณาให้ความเห็นชอบโครงการ เสนอต่อกรมเพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการ จากนั้นให้กรมรายงานคณะอนุกรรมการด้านบริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลนและป่าชายหาด ภายใต้คณะกรรมการนโยบายและแผนบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ คณะกรรมการนโยบายและแผนบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติและคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เพื่อทราบ

๖.๖ ให้กรมจัดทำสมุดประจำตัวให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการ

ข้อ ๗ ข้อกำหนดและมาตรการ ดังต่อไปนี้

๗.๑ พื้นที่ที่จะจัดให้ผู้ใช้ประโยชน์ที่ดินตามโครงการ ไม่เกิน ๒๐ ไร่/ครัวเรือน

๗.๒ ให้บุคคลซึ่งอยู่อาศัยหรือทำกินในพื้นที่โครงการมีหน้าที่ในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ป้องกัน และดูแลรักษาธรรมชาติระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ ตามที่อธิบดีกำหนด

๗.๓ ในพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและเกษตรกรรม ให้กันพื้นที่ดินส่วนที่อยู่ห่างจากทะเลไม่น้อยกว่า ๑๐๐ เมตร และพื้นที่ที่อยู่ห่างจากริมคลองไม่น้อยกว่า ๒๐ เมตร เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน รวมทั้งกรณีที่มีการใช้ประโยชน์พื้นที่เกินกว่า ๒๐ ไร่ ต้องพิจารณากันพื้นที่ส่วนเกินเพื่อการปลูกฟื้นฟู รักษาระบบนิเวศ

หากไม่สามารถนำพื้นที่มาเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลนให้คณะทำงานสำรวจการครอบครองที่ดินระดับพื้นที่ พิจารณาเหตุผล ความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ สังคม และความสงบเรียบร้อยของประชาชนและรัฐบาล โดยคำนึงถึงสภาพพื้นที่ พร้อมเหตุผล และรายงานคณะกรรมการบริหารพิจารณา และเสนอกรม เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

๗.๔ เขตชุมชนที่อยู่อาศัยต้องจัดให้มีพื้นที่สีเขียว ห้ามทิ้งขยะและน้ำเสียลงสู่ที่สาธารณประโยชน์ หรือแม่น้ำ ลำคลอง ต้องมีระบบจัดการขยะและน้ำเสีย และจัดการด้านสิ่งแวดล้อมเป็นไปตามมาตรฐานของทางราชการกำหนด

๗.๕ มีการจัดการด้านภูมิสถาปัตย์ในพื้นที่โครงการอย่างเหมาะสม เป็นระเบียบถูกสุขอนามัย

๗.๖ ให้บุคคลซึ่งอยู่อาศัยหรือทำกินในพื้นที่โครงการร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อกำหนดแนวทางและมาตรการในการบริหารจัดการพื้นที่โครงการที่ได้รับอนุญาตให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน

๗.๗ ให้ความยินยอมและอำนวยความสะดวกกับพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปตรวจสอบพื้นที่โครงการ

๗.๘ สิทธิการอยู่อาศัยหรือทำกินในพื้นที่โครงการสามารถตกทอดไปยังทายาทโดยธรรมได้

๗.๙ กรณีผู้เข้าร่วมโครงการถึงแก่กรรม ให้ทายาทโดยธรรมมีสิทธิแจ้งความประสงค์เข้าร่วมโครงการ ภายในกำหนด ๙๐ วัน นับแต่วันผู้เข้าร่วมโครงการถึงแก่กรรม หากไม่แจ้งความประสงค์ภายในกำหนดให้ถือว่าสละสิทธิ์

๗.๑๐ ห้ามบุกรุก แผ้วถางหรือกระทำการใด ๆ เพื่อขยายพื้นที่เพิ่มเติม และสอดส่องมิให้มีการบุกรุก ยึดถือ หรือครอบครองพื้นที่ในบริเวณติดต่อใกล้เคียง หากพบเห็นการกระทำดังกล่าวให้รีบแจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่โดยเร็ว

๗.๑๑ ห้ามซื้อขาย แลก เปลี่ยน ให้เช่า เช่าซื้อ ยืม โอนสิทธิการเช่า หรือโอนสิทธิการเข้าร่วมโครงการให้บุคคลอื่น เว้นแต่ได้รับอนุมัติจากอธิบดี

๗.๑๒ หากมีการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรการ หรือผู้เข้าร่วมโครงการไม่ประสงค์จะใช้ที่ดิน ให้ถือว่าเป็นการยกเลิกการใช้ที่ดินและผู้เข้าร่วมโครงการต้องส่งคืนพื้นที่ และไม่มีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ จากทางราชการ หากไม่ดำเนินการ ภายใน ๓๐ วัน นับถัดจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่ กรมจะดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๘ กรณีการใช้ประโยชน์ที่ดิน นอกเหนือจากข้อกำหนดและหลักเกณฑ์ในประกาศนี้ กำหนดให้คณะทำงานสำรวจการครอบครองที่ดินระดับพื้นที่ รวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง พร้อมความเห็นเสนอคณะกรรมการบริหารพิจารณาให้ความเห็นและเสนออธิบดีเพื่อพิจารณา

ข้อ ๙ กรณีทางราชการกำหนดค่าบริการหรือค่าตอบแทนสำหรับการที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ให้บริการหรือให้ความสะดวกต่าง ๆ แก่ประชาชนในเขตป่าชายเลน หรือจากการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลน ผู้ใช้ประโยชน์ที่ดินจะต้องยินยอมจ่ายค่าบริการหรือค่าตอบแทน ตามที่ทางราชการกำหนด

ข้อ ๑๐ การเข้าร่วมโครงการจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนกฎกระทรวง ข้อกำหนด ประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือเงื่อนไข ซึ่งออกตามกฎหมายดังกล่าว ทั้งที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน หรือที่แก้ไขเพิ่มเติมและที่จะประกาศใช้บังคับต่อไป ซึ่งทางราชการได้แจ้งให้ทราบเพื่อปฏิบัติแล้ว

ข้อ ๑๑ ให้อธิบดี มีอำนาจตีความและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาที่เกิดขึ้นในการบังคับใช้ประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๙
ปิ่นสักก์ สุรัสวดี
อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง